

ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะ ชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย

EFFECTS OF LOCAL WISDOM ACTIVITIES FOR ENHANCING THE LIFE SKILL OF THE EARLY CHILDHOOD

¹ลัดดาณี ยืนยง, ²นันทชนนปภพ ปาลินทร, ³อภิรดี ไชยกาล,
⁴ชลิลลา บุษบงก์ และ ⁵จิตโสภณ โสหา

¹Laddanee Yuenying ²Nontachanonpaphop Palinton

³Apiradee chaiyakan, ⁴Chalinla Boodsabong and ⁵Jidsopin Soha

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย

Ratchathani University, Thailand.

¹Kungkung1979192284@gmail.com

Received May 10, 2021; Revised July 12, 2021; Accepted August 25, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องผลการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนไพลอำนาจวิทย อำเภอศรีณรงค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 18 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชธานี

² อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชธานี

³ อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชธานี

⁴ อาจารย์, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชธานี

⁵ อาจารย์, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชธานี

Sampling) ใช้เวลาในการวิจัยรวม 8 สัปดาห์ ในวันพุธ วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ วันละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 24 แผน แบบประเมินทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างด้วยค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระต่อกัน (dependent-samples t-test analysis) ผลการวิจัย พบว่า ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีคะแนนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูงและหลังการการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น; ทักษะชีวิต; เด็กปฐมวัย

Abstract

This research on effects of local wisdom activities for enhancing the life skill of the early childhood included the following objectives: 1) to study the effects of using the local wisdom activities for enhancing the life skill of early childhood; and 2) to compare the life skill of early childhood students before and after the implementation of local wisdom activities for enhancing the life skill of early childhood. The sample of this research gained through simple random sampling included 18 third year kindergarten students, aged between 5-6 years, studying in the second semester of the academic year of 2563 B.E. at Plaiamnuaywit School, Si Narong District, Surin Province. The school was under the supervision of Surin Primary Educational Service Area Office 3. The experiment was conducted in a period of 8 weeks specifically on Wednesday, Thursday and Friday for 50 minutes a day. The research tools were 24 local wisdom activities plans and life skill test for early childhood. The statistics used in this research included mean, standard deviation and t-test (dependent-samples t-test analysis). The research findings were as the followings: The life skill of early childhood through the implementation of local wisdom activities was at a high level in both overall and by aspect and after the implementation of the local wisdom activities, the average test score was higher than the pretest with statistical significance at .01 level.

Keyword : Usage of Local Wisdom, Life Skill, Early Childhood Students

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอันส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างต่อเนื่อง การที่จะใช้ชีวิตอยู่บนการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นสุขนั้นต้องอาศัยความสามารถในการปรับตัวให้พร้อมที่จะเผชิญปัญหาและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สิ่งที่เป็นตัวช่วยในการรับรู้และตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้นั้นก็คือทักษะชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้มนุษย์ปรับตัวและใช้ชีวิตได้อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

สำหรับทักษะชีวิตของเด็กวัยอนุบาลนั้น National Childcare Accreditation Council (2009) ซึ่งเป็นหน่วยงานแห่งชาติที่มีบทบาทด้านการดูแลเด็กของประเทศออสเตรเลีย ได้กล่าวถึงเด็กวัยอนุบาลว่าเป็นช่วงของชีวิตเป็นวัยเริ่มต้นที่จะพัฒนาด้านต่างๆ รวมถึงการทำกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้รอบด้าน โดยที่การเล่นของเด็กเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ข้อตกลง กฎ กติกา เด็กในช่วงวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มรู้จักการทำงานและการเล่นด้วยกัน รวมถึงการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ๆ เป็นการเริ่มต้นการพัฒนาการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นและเกิดการยอมรับในความสามารถของผู้อื่น การเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ที่จะลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่การปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับคนอื่นมากขึ้นส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ และเด็กสามารถคาดเดาและแก้ปัญหาในภายหน้าได้อย่างเหมาะสมกับช่วงวัย แม้ว่าทักษะชีวิตของเราจะพัฒนาไปตลอดชีวิต แต่ว่าพื้นฐานที่สำคัญจะเริ่มที่ช่วงต้นของชีวิต ตั้งแต่วัยเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กวัยอนุบาลซึ่งหมายถึง เด็กที่มีอายุ 3 - 6 ปี เป็นวัยที่เริ่มต้นการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กจะเริ่มต้นการเรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์ จากการเล่นและการทำงานร่วมกัน รวมถึงการแบ่งปัน เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันเป็นจุดเริ่มต้นที่เด็กจะเข้าใจในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกัน ความเท่าเทียมและความเสมอภาคกัน เด็กวัยนี้ จะพัฒนาความพร้อมด้านต่างๆ ไปสู่ความสามารถใหม่ๆ

การพัฒนาคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นนั้น ควรพัฒนาตั้งแต่ช่วงปฐมวัยเนื่องจากเป็นช่วงที่เด็กเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดและเป็นพื้นฐานที่สำคัญเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (อรุณี หรดาล, 2555) โดยพัฒนาให้สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย แต่ปรากฏว่าครูปฐมวัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้เด็กเรียนอ่านเขียนมากเกินไปและเน้นการสอนให้เด็กท่องจำเนื้อหาสาระมากกว่าการฝึกด้านทักษะกระบวนการทำให้เด็กขาดทักษะด้านการคิด (ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ, ม.ป.ป.) และไม่ได้รับการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะที่จะเป็นของผู้เรียนในการศึกษา 4.0 การเสริมสร้างทักษะชีวิตโดยใช้การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ช่วยให้เด็กปฐมวัยได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มจินตนาการผ่านงานศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ การตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย และการประดิษฐ์ เหมาะกับพัฒนาการที่เน้นเด็กเป็น

ศูนย์กลางให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจค้นพบและได้ทดลองกับสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เน้นในการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาอันเป็นการฝึกสมาธิ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงออกตามความรู้สึกรู้สึกคิดและความสามารถของตนเอง มีความคิดริเริ่มนำไปสู่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังให้เด็ก รู้จักประหยัด รู้จักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยนำเอาเศษวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า อีกด้วย

จากความสำเร็จและสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย เกี่ยวกับการประดิษฐ์ของเล่นของใช้จากวัสดุในท้องถิ่น เพื่อจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุในท้องถิ่น การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเสริมสร้างสร้างทักษะชีวิตของเด็กนักเรียนต่อไป โดยการจัดกิจกรรมในการวิจัยนี้เป็นการนำเอาวัสดุที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในท้องถิ่น สามารถหาได้ง่าย มีความปลอดภัยต่อเด็ก การจัดประสบการณ์มีทั้งการสร้างสรรค์ผลงานเป็นกลุ่มและเดี่ยว ลักษณะการจัดกิจกรรมจะเป็นการจัดกิจกรรมภายใต้เงื่อนไขที่นำไปสู่การเกิดทักษะชีวิต ได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง ทักษะทางสังคม การช่วยเหลือตนเองและการคิดแก้ปัญหาแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ไขปัญหา ทำให้เห็นความสามารถของตนเองเห็นคุณค่าและเกิดความภูมิใจในตนเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการทดลอง การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทำการทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งการทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยกลุ่มเดียว เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนไพลอำนาจวิทย อำเภอศรีณรงค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 38 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนไพลอำนาจวิทย อำเภอศรีณรงค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 18 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรต้น คือ การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวแปรตาม คือ ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.1 แผนการจัดประสบการณ์เสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 24 แผน แผนละ 50 นาที

3.2 แบบประเมินทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย 1 ชุด จำนวน 16 ข้อ ชนิด 3 ตัวเลือก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนทดลองและหลังทดลอง โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples กำหนดค่าที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4.2 วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เรียนการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย

4.3 วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ความสามารถการเสริมสร้างทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย/ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย โดยทดสอบและวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลโดยค่าสถิติและความเรียง

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล ปที่ 3 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกด้านและมีคะแนนอยู่ในระดับสูง ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 6.89$)

รองลงมาได้แก่ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น ($\bar{X} = 6.39$) และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ($\bar{X} = 6.33$) ตามลำดับ

2. หลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย มีทักษะชีวิตสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 19.28$) และหลังการทดลองค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 25.89$)

3. ผลการศึกษาการเปรียบเทียบวิเคราะห์ทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยกิจกรรมเกมการศึกษา โดยการทดสอบสมมติฐานก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ใช้ค่าสถิติที่ t-test (Dependent Sample) ดังนี้

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการทดสอบสมมติฐาน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ใช้ค่าสถิติที่ t-test (Dependent Sample) ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

N=18

ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย	ก่อนการจัดกิจกรรม		หลังการจัดกิจกรรม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	4.83	.99	6.89	.58
ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.61	.78	6.28	.57
ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด	5.06	.94	6.33	.77
ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น	4.78	.55	6.39	.50
รวม	4.83	.99	6.47	0.61

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกด้านโดยพบว่าด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 6.89$, S.D. = .58) รองลงมาได้แก่ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น ($\bar{X} = 6.39$, S.D. = .50) และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ($\bar{X} = 6.33$, S.D. = .77) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น แยกรายด้าน

N=18

ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย	ก่อนการจัดกิจกรรม		หลังการจัดกิจกรรม		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	4.83	.99	6.89	.58	10.869**	.000
ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.61	.78	6.28	.57	9.219**	.000
ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด	5.06	.94	6.33	.77	6.660**	.000
ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	4.78	.55	6.39	.50	13.626**	.000
รวม	4.82	.20	6.47	0.61	14.896**	0.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เด็ก ๆ ให้ความสนใจมาก มีความกระตือรือร้นอยากช่วยทำ แยกกันหยิบวัสดุ อุปกรณ์ เด็ก ๆ มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆ ครูจึงสร้างข้อตกลงแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจนตามความสามารถของเด็กแต่ละคน ในช่วงสัปดาห์แรก เด็ก ๆ ยังคงเสียเวลาทำกิจกรรมและมีการแย่งกันบ้าง เมื่อจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน การได้ลงมือปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอนตั้งแต่การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์กับผู้ปกครอง ฝึกการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งส่งเสริมการมีทักษะชีวิตของเด็ก เช่น ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็น การฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ และเด็ก ๆ ยังได้ทำกิจกรรมด้วยตัวเอง เช่น ในแผนกกล้วยบดสมุนไพร ครูนำกล้วยน้ำหว้าดิบมาแจกให้เด็กคนละ 1 ลูก และให้เด็ก ๆ ทดลองปอกเปลือกกล้วย และหั่นเป็นชิ้นบาง ๆ ตามวิธีการของเด็กแต่ละคน

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เด็กอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เมื่อเปรียบเทียบกับแล้ว พบว่า หลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนความสามารถทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมในทุกด้าน ดังนั้น การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและเหมาะสมที่จะนำไปจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิต

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ของจริง ให้เด็กได้ลงมือกระทำกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ทำให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข และสนุกสนาน เป็นกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นกลุ่ม ส่งผลให้เด็กเกิดการพัฒนาโดยองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปีได้

อภิปรายผล

ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกด้าน และมีคะแนนอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า หลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เด็กชั้นอนุบาลมีทักษะชีวิตสูงขึ้น โดยมีคะแนนทักษะชีวิตก่อนการจัดกิจกรรมเฉลี่ยเป็น 19.28 คะแนน แต่หลังการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะชีวิตเฉลี่ยเป็น 25.89 คะแนน และระดับคะแนนทักษะชีวิตก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่หลังการจัดกิจกรรมคะแนนทักษะชีวิตอยู่ในระดับสูง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ผ่านขั้นตอนและกระบวนการโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกิดความคิดรวบยอดและพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ จากการได้ลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้จนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองการจัดประสบการณ์การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มีขั้นตอนในการประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นเตรียมการ กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในการทำกิจกรรมอยากลงมือปฏิบัติจริงและพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม 2) ขั้นปฏิบัติ เป็นขั้นที่เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือทำตามขั้นตอนที่ตกลงร่วมกัน โดยมีครูคอยดูแลอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมโดยให้เด็กๆ ได้เสนอความคิดความต้องการในการทำกิจกรรม และ 3) ขั้นสรุป ให้เด็กเล่าประสบการณ์การทำงาน ขั้นตอนการทำงานและนำเสนอผลงานจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เด็กและครูร่วมกันสรุป เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ครูจดบันทึกคำพูด ซึ่งทั้ง 3 ขั้นตอนช่วยส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กรูปแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ของจริง โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 จากการมองเห็น การได้กลิ่น การชิม และการสัมผัส สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่เป็นวัยแห่งการสำรวจ ค้นคว้า มีความอยากรู้อยากเห็นและสนใจสิ่งแปลกใหม่ในกิจกรรม ซึ่งสังเกตได้จากช่วงแรก ๆ เด็กจะมีความกระตือรือร้นอยากที่จะลงมือทำ จึงเกิดการแย่งชิงของกัน ครูจึงทำข้อตกลงและแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนตามความสามารถของเด็ก ให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วม การที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติ การจับ การสัมผัสวัตถุ สิ่งของ ทำให้เด็กเข้าใจ เด็กสามารถเรียนรู้ได้ดี จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ได้กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ด้วยการกระทำ

(Learning By Doing) ซึ่งสอดคล้องกับเพียเจท์ (Piaget) และบรูเนอร์ (Bruner) ที่กล่าวว่ากระบวนการทางต่าง ๆ นั้นเกิดจากการเรียนรู้โดยการกระทำและเกิดความเข้าใจในที่สุด นอกจากนั้นยังเน้นให้เด็กได้ทำกิจกรรมกลุ่ม ได้เรียนรู้การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า คะแนนทักษะชีวิตอยู่ในระดับสูงทั้ง 5 ด้าน แสดงให้เห็นว่าการ จัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิตที่สูงขึ้นทุกด้าน ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้คือ

1.1 ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิต ก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลาง คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 คะแนน แต่หลังการทดลองอยู่ในระดับสูง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.89 คะแนน จากคะแนนเต็ม 8 คะแนน แสดงว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยส่งเสริมในเรื่องการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เนื่องจากการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เปิดโอกาสให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และเน้นให้เด็กทุกคนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กมีความภาคภูมิใจในตนเอง มีการชื่นชมผลงานซึ่งกันและกัน ทำให้เด็กมีการยอมรับผู้อื่น ตระหนักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ National Childcare Accreditation Council (2009) กล่าวว่า เด็กในช่วงวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มรู้จักการทำงานและการเล่นด้วยกัน รวมถึงการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ ๆ เป็นการเริ่มต้นการพัฒนาการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นและเกิดการยอมรับในความสามารถของผู้อื่น การเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ที่จะลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่การปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับคนอื่นมากขึ้นส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ จากการเล่นและการทำงานร่วมกัน รวมถึงการแบ่งปัน เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันเป็นจุดเริ่มต้นที่เด็กจะเข้าใจในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกัน ความเท่าเทียมและความเสมอภาคกัน ในช่วงสัปดาห์แรกๆ เด็ก ๆ จะมีปัญหาเกี่ยวกับการรับฟังผู้อื่น และการแย่งกันทำกิจกรรม แต่เมื่อทำกิจกรรมบ่อย ๆ สัปดาห์หลัง ๆ เด็กมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น สามารถฟังเพื่อนมากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้อื่นพูด และสามารถชื่นชมผลงานของตนเองและเพื่อนมากขึ้น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัย จะมีผลต่อการสร้างสรรค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและเป็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนต่อไป การให้ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น เป็นการให้คุณค่าแก่เด็กที่สำคัญที่สร้างความรู้และสร้างวัฒนธรรมที่ตนเองสัมผัสโดยธรรมชาติ หรือบริบทในท้องถิ่นความเข้าใจวิถีชีวิตวัฒนธรรมภาษาไปสร้างสุนทรีย์แห่งการรู้ค่า เกิดความรักความพอใจ เกิดเจตคติที่ดีซึมซับไปได้นั่นเองคือความรู้ของตนในที่สุด (กุลยา ตันตผลาชีวะ . 2546: 15)

1.2 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิต ก่อนการทดลองอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 คะแนน แต่หลังการทดลองอยู่ในระดับสูง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.28 คะแนน จากคะแนนเต็ม 8 คะแนน แสดงว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยส่งเสริมในเรื่องการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ เพราะว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติงานจริง ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งการที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงจะทำให้เด็กเจอปัญหา เป็นการฝึกการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การทำงานและการเล่นด้วยกัน รวมถึงการอยู่ร่วมกัน

กับผู้อื่นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ ๆ การเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ที่จะลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่การปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับกับคนอื่นมากขึ้นส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ

1.3 ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิตก่อนการทดลองอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.06 คะแนน แต่หลังการทดลองอยู่ในระดับสูงค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.33 คะแนน จากคะแนนเต็ม 8 คะแนน แสดงว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยส่งเสริมในเรื่องการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ทั้งนี้เพราะว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติงานจริง ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น เปิดโอกาสให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เด็กได้เรียนรู้การจัดการกับอารมณ์เมื่อมีสิ่งใดมากระทบ และการที่เด็กได้ลงมือทำงานเอง เด็กเกิดความภาคภูมิใจ และในขั้นตอนการทำงานจนกว่าจะสำเร็จ เด็กได้เรียนรู้การจัดการกับอารมณ์และความเครียด เรียนรู้การแบ่งปันช่วยเหลือ การให้กำลังใจต่อเพื่อน ๆ ในกลุ่ม

1.4 ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิตก่อนการทดลองอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 คะแนน แต่หลังการทดลองอยู่ในระดับสูง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.28 คะแนน จากคะแนนเต็ม 8 คะแนน แสดงว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยส่งเสริมในเรื่องด้านสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ทั้งนี้เพราะว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติงานจริงและได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับ National Childcare Accreditation Council (2009) กล่าวว่า เด็กที่มีอายุ 3 - 6 ปี เป็นวัยที่เริ่มต้นการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กจะเริ่มต้นการเรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์ จากการเล่นและการทำงานร่วมกัน รวมถึงการแบ่งปัน เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันเป็นจุดเริ่มต้นที่เด็กจะเข้าใจในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกัน ความเท่าเทียมและความเสมอภาคกัน

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าเด็กชั้นอนุบาลมีทักษะชีวิตหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยการลงมือจากการปฏิบัติจากกิจกรรมที่หลากหลายเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานด้วยตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เด็กได้ประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 จากการมอง การฟัง การดมกลิ่น การชิม และการสัมผัส เน้นให้เด็กได้เล่นและทำกิจกรรมกลุ่มมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยครูจะสอดแทรกทักษะชีวิตให้แก่เด็ก โดยการแนะนำ การใช้คำถามกระตุ้น และให้เด็กได้ลงมือกระทำกับสื่อที่เป็นของจริง และในขั้นสรุป เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น สนทนาและอภิปราย โดยให้เด็กเล่าประสบการณ์การทำงาน ขั้นตอนการทำงานและนำเสนอผลงานจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวว่าผู้ที่เรียนรู้ได้มีโอกาสสนทนาหรืออภิปรายเพื่อตอบคำถามมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะชีวิตอย่าง

มากเพราะการสนทนาสอบถามและตอบคำถามแบบเชื่อมโยง จะทำให้ผู้เรียนมองเห็นความเชื่อมต่อกัน ระหว่างการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้กับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน จะมองเห็นความเป็นจริงในชีวิตของตนและถูกท้าทายให้คิดหาทางออก ให้โอกาสสร้างแนวความคิดหรือมุมมองใหม่ ๆ ได้ ร่วมแบ่งปันความคิดเห็น ความกังวลในใจและประสบการณ์ของตนเองร่วมกันอย่างต่อเนื่องอย่างมี วิจารณ์ญาณ นำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และยังเป็นการส่งเสริมความคิดขั้นสูงและพัฒนาทักษะการฟัง การ พูดยของผู้เรียนอีกด้วย

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เด็กอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น เมื่อเปรียบเทียบกับกันแล้ว พบว่า หลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัด กิจกรรมโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยเสริมสร้าง ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในทุกด้าน ครูสามารถสอดแทรกความรู้ ทักษะชีวิตด้านต่างๆ เข้าไปได้ตามความ ต้องการโดยขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ของครู ดังนั้น การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ถือเป็นการที่มีความสำคัญและเหมาะสมที่จะนำไปจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่ ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิต

จะเห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ ด้วยการลงมือจากการปฏิบัติจากกิจกรรมที่หลากหลาย เด็กมีบทบาทในการสร้างความรู้ของตนเอง เปิด โอกาสให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยการปฏิบัติกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เน้นให้เด็กได้เล่นและทำกิจกรรมกลุ่มมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เรียนรู้การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น จากการลงมือทำชิ้นงาน การคิดแก้ปัญหาในการลงมือปฏิบัติ การจัดการควบคุมอารมณ์และความเครียด จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้เด็กได้ทำกิจกรรมอย่างมีความสุข สนุกสนานเพลิดเพลิน เด็กให้ ความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นเวลานาน อยู่ภายใต้บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ไม่น่าเบื่อทำให้เด็ก เรียนรู้ได้ดี และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กปฐมวัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต เด็กยังไม่คุ้น ชินกับการร่วมกิจกรรม ครูต้องอธิบายและยกตัวอย่างหลายๆครั้ง ในช่วงแรกเด็กจะมีการแย่ง กันทำกิจกรรม จึงต้องให้แบ่งหน้าที่และอธิบายเสร็จ ค่อยแจกอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมให้ เด็ก การจัดกิจกรรมครูต้องอธิบายให้เด็กฟังและทำเป็นตัวอย่างให้เด็กดูก่อนเด็กถึงจะทำได้ เช่นการทำม้าก้านกล้วย การทำดอกไม้ม้าเตย การทำโมบายปลาตะเพียนจากใบมะพร้าว การจัดประสบการณ์มีทั้งการสร้างสรรค์ผลงานเป็นกลุ่มและเดี่ยว ลักษณะการจัดกิจกรรมจะ เป็นการจัดกิจกรรมภายใต้เงื่อนไขที่นำไปสู่การเกิดทักษะชีวิต ได้แก่ ความภาคภูมิใจใน ตนเอง ทักษะทางสังคม การช่วยเหลือตนเองและการคิดแก้ปัญหาแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ไขปัญหา ทำให้เห็นความสามารถของตนเองเห็นคุณค่าและเกิดความภูมิใจใน

ตนเอง เด็กได้เรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าและมีประสบการณ์ตรงจากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น มีแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว เด็กสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีประสบการณ์ตรงหรือลงมือปฏิบัติ เด็กได้รับความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี มีความภูมิใจในความสำเร็จในงานของตน เด็กได้เรียนรู้และเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาที่อยู่รอบตัวและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตได้ เช่น การนำความรู้จากภูมิปัญญาปลูกผักรับประทานเพื่อประโยชน์ ต่อสุขภาพ เช่น ผักบุ้ง ตะไคร้ กะเพรา การนำสมุนไพรหลายชนิดมาทำเป็นเครื่องต้ม ซึ่งมีราคาถูก มีประโยชน์ บางชนิดช่วยรักษาโรค เช่น การทำกล้วยบดสมุนไพร การทำของเล่นและเครื่องเล่นจากวัสดุพื้นบ้าน เช่น ม้าก้านกล้วย รวมถึงการปรุงอาหารและการถนอมอาหาร ให้สามารถยืดอายุการเก็บรักษาอาหารไว้ได้นานขึ้น เช่น การทำปลาช่อนแดดเดียวและสิ่งสำคัญที่สุดคือการมีส่วนร่วมจากบ้านคือพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ผู้ปกครองพึงพอใจในการจัดกิจกรรมมีความร่วมมือเป็นอย่างดี และอยากให้สำนักกิจกรรมมาจัดการเรียนการสอนหรือสอดแทรกในหน่วยการเรียนรู้ของชั้นอนุบาล และชั้นประถมศึกษาอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ.(2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัย*. กรุงเทพฯ :เอ็ดมันเพรสโปรดักส์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). *ภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่งปี . 10 (2). กระทรวงศึกษาธิการ*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *การปฏิรูปการศึกษา:วาระแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- ศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (ม.ป.ป.). *ปฐมวัย: รากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. [ออนไลน์],เข้าถึงได้จาก: <http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=1009>. (2560, 18 ธันวาคม).
- อรุณี หาดาล. (2555). *การศึกษาปฐมวัยกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : วิฤตหรือโอกาส*. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 5 (2). 54-62.
- National Childcare Accreditation Council. (2009). *Supporting children's development: Life skills*. Retrieved from http://ncacacccpa.gov.au/educator-resources/pdf-articles/Life_skills_Dec09.pdf

